

GIÁ BÁN	
BÊN TRONG	NGOÀI QUỐC
3 tháng 1,500	3,500
6 tháng 2,800	5,500
1 năm 5,000	10,000

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M. TRẦN
DINH-PHIÊN - 41 đường Nguyễn Công
Viễn riêng tin thương nghị trước.

TIENG-DAN

CÁC-NHÂN-TIÊN-CÁI-BÍ
HUYEN - THUC - KHANG
Quán - 19
TRẦN-DINH-PHIÊN

LA VOIX DU PEUPLE

ĐÁP QUÁN
Đường Hồng-Bà, Huế
Giấy phép số 62
Giấy phép TIENG-DAN - Huế

Chính-thể đại-nghị
vì-tất cả là chính
thể hoàn toàn, nhưng
đổi với chính-thể
chuyên chế thì đã là
một sự tấn bộ lớn
vậy.

CHÍNH-THỂ ĐẠI-NGHỊ Ở NƯỚC TA

Trên thế-giới ngày nay, trừ những nước đã sa vào vòng liệt-bại không có chính thể gì đủ nói, còn ngoài ra các nước văn minh cương-thạnh, bất luận là quân chủ, dân chủ, đều lấy chính thể đại-nghị làm một cái cơ-quan cốt yếu trong nền chính trị. Đại-nghị là thế nào? tức là dân ở trong nước, có quyền cử người thay mặt cho mình mà làm việc nước vậy.

Theo thời đại dân tộc cạnh tranh ngày nay, dân giàu nước giàu, dân mạnh nước mạnh, dân hèn yếu thì nước phải tiêu diệt, lợi hại họa phúc trong một nước, không thuộc về một người một nhà như ngày trước, mà thuộc về đại đa số trong nước. Việc nước đã là việc chung của phần đại đa số không phải riêng chỉ ai, thì ai cũng có một phần việc. đã có phần việc mà không tự làm lấy thì phải chọn người thay cho mình, cái nguyên lý chính thể đại-nghị là thế. Về chính thể ấy, hiện ở các nước, hoặc dùng cách phổ thông đầu phiếu, hoặc dùng cách hạn chế đầu phiếu, về lối bảo cử thì trực tiếp, gián tiếp, quyền hạn rộng hẹp có khác nhau, song nói về cứu cánh thì cũng đồng một cái tôn chỉ.

Cứ trên sự kinh nghiệm cùng lý thuyết của các nhà học giả, thì chính thể ấy chưa chắc là trăm phần trăm viên mãn mà ngày sau cần có sửa bổ cho hoàn thiện, song so với chính thể chuyên chế độc tài ngày xưa, thì cái chính thể đại-nghị này, phần hại ít mà phần lợi thì nhiều, thật là một bước đại-dâng ghi nhớ trong bộ lịch sử tiến hóa của loài người, ai cũng công nhận vậy.

Nước ta thuở nay là một nước theo chế độ quân chủ chuyên chế, nhân dân vẫn không biết gì là đại-nghị. Tự phục thuộc dưới quyền nước Pháp, những thuyết tự-do nhân quyền dần dần du nhập, mà như là từ mấy cuộc cải cách ở các nước láng giềng, ảnh hưởng rung động tới một bên, tư tưởng người mình, cũng vì đó mà có ý khuyển hướng về chính thể văn minh. Về phương diện nước Pháp, theo chính sách bảo hộ, vẫn cố giữ cái chính thể bán-xử, song cái tình thế trong xã hội ngày một khác, theo chính thể cũ không sao cho thích hợp

người có biết trách-nhiệm, có muốn chọn người cho xứng đáng, mà bình thời đã không biết người, đã không để lòng xem xét, thì chỉ hươu làm ngựa, lấy thau làm vàng, không sao tránh được sự lỗi lầm ấy. Đó là bởi nhân dân thiếu cái công dân giáo-dục.

Hai là không có chính trị thường thức. - Dân nước văn - minh, vì có giáo dục phổ - thông, nên người trong nước, xem việc nước quan thiết như việc nhà, lưu truyền lâu đời, đã thành ra một cái không khí, không những người có học văn hoàn toàn có cái tư - tưởng như thế, mà dầu cho dân bần hàn, cũng cùng một ý nghĩ, cũng cùng một ý nghĩ trong chính phủ cùng nhân dân, hai bên đều hiểu thấu nhau mới phải, thế mà xét trong sự thực đã trải qua, thì những tiếng nói-dương ca-tụng, vô tay rạp nôi nghị trường, những câu dựa cột bình hoa, nọp bâng trôn trong dư luận, làm cho cái chính thể hay mới, không những mất lòng tin nhiệm của nhân dân, mà trở sanh chán ngán, nguyên do vì đâu?

Tôi xin kể câu chuyện đại biểu Trung kỳ thì đủ rõ.

Dân ta đối với chính-thể đại-nghị có mấy điều khuyết điểm như sau này:

Một là chưa có công - dân giáo dục. - Dân nước văn-minh, không người nào không học. Người sinh tám tuổi trở lên thì đã hưởng giáo - dục phổ-thông. Những phận sự một người dân đối với nước nhà xã - hội thế nào, giáng giải đã sẵn, mà như là về việc bảo - cử lại cho là một sự rất quan hệ; bình - hạt đối với việc nước, vẫn xem như việc nhà, như dân mà cầm cái phiếu bảo-cử thì đối với người ứng cử đó, tư-cách làm-sự của ai thế nào đều đã soi xét kỹ càng. Tuyên - cử cho ai thì hoàn - toàn theo tự - do của mình, không hạn chế phiếu mình, mà cũng không ai ép ứng được. Người mình thì có thể đâu? Những người có quyền bảo - cử, cũng có kẻ có học hành, nhưng về phần rất ít, còn phần nhiều toàn là hương thôn chức - dịch, bình nhật đã không được học vấn, một đời lại không ra khỏi cửa, đến khi cái phiếu bảo cử đến tay, không những bọn vô ý thức kia, dụng ai quan này, hoặc theo ý riêng bọn quan lại ép ứng, hoặc vì chén rượu đồng bạc mà giao cái quyền cầm phiếu cho kẻ khác, mà dầu cho những

người có biết trách-nhiệm, có muốn chọn người cho xứng đáng, mà bình thời đã không biết người, đã không để lòng xem xét, thì chỉ hươu làm ngựa, lấy thau làm vàng, không sao tránh được sự lỗi lầm ấy. Đó là bởi nhân dân thiếu cái công dân giáo-dục.

Hai là không có chính trị thường thức. - Dân nước văn - minh, vì có giáo dục phổ - thông, nên người trong nước, xem việc nước quan thiết như việc nhà, lưu truyền lâu đời, đã thành ra một cái không khí, không những người có học văn hoàn toàn có cái tư - tưởng như thế, mà dầu cho dân bần hàn, cũng cùng một ý nghĩ, cũng cùng một ý nghĩ trong chính phủ cùng nhân dân, hai bên đều hiểu thấu nhau mới phải, thế mà xét trong sự thực đã trải qua, thì những tiếng nói-dương ca-tụng, vô tay rạp nôi nghị trường, những câu dựa cột bình hoa, nọp bâng trôn trong dư luận, làm cho cái chính thể hay mới, không những mất lòng tin nhiệm của nhân dân, mà trở sanh chán ngán, nguyên do vì đâu?

Tôi xin kể câu chuyện đại biểu Trung kỳ thì đủ rõ.

Dân ta đối với chính-thể đại-nghị có mấy điều khuyết điểm như sau này:

Một là chưa có công - dân giáo dục. - Dân nước văn-minh, không người nào không học. Người sinh tám tuổi trở lên thì đã hưởng giáo - dục phổ-thông. Những phận sự một người dân đối với nước nhà xã - hội thế nào, giáng giải đã sẵn, mà như là về việc bảo - cử lại cho là một sự rất quan hệ; bình - hạt đối với việc nước, vẫn xem như việc nhà, như dân mà cầm cái phiếu bảo-cử thì đối với người ứng cử đó, tư-cách làm-sự của ai thế nào đều đã soi xét kỹ càng. Tuyên - cử cho ai thì hoàn - toàn theo tự - do của mình, không hạn chế phiếu mình, mà cũng không ai ép ứng được. Người mình thì có thể đâu? Những người có quyền bảo - cử, cũng có kẻ có học hành, nhưng về phần rất ít, còn phần nhiều toàn là hương thôn chức - dịch, bình nhật đã không được học vấn, một đời lại không ra khỏi cửa, đến khi cái phiếu bảo cử đến tay, không những bọn vô ý thức kia, dụng ai quan này, hoặc theo ý riêng bọn quan lại ép ứng, hoặc vì chén rượu đồng bạc mà giao cái quyền cầm phiếu cho kẻ khác, mà dầu cho những

FAN-FAN

Chơi cửa Hàn (TOURANE)

Nghệ nói cửa Hàn phong cảnh đẹp, Thuở nay du khách chưa ai chép. Qua chơi ở lại vài ngày xem, tôi chạt bin sinh tại một dịp. Hải-vân đẹp-nguyệt cao ngất trời, Trạ sơn xanh xanh dáng ngoài khơi.

Phương đông Ngũ-hành trơ trọi gò cát, Trông như sụp đặng và voi ngất. Núi xanh chôn cất khi ngất ngất, Biển rộng mênh mông sóng và vọt. Không những địa linh bia miệng người, Kê đường thiên hiểm cũng là một. Nhớ xưa trên Ai có xây đồn, Đệ nhất hùng quan bia chưa mòn. Cửa biển cũng có quân phòng giữ, Hải sơn pháo đài nay vẫn còn. Liệt quan tòa cảng cho là chắc, Trong nhà kho kho ngày tháng giấc. Việc nước đã có người lo cho, Đắt ngã trời nghiêng càng trời mọc. Tàu đầu ống khói bay đen sẫm, Vàng thừng súng nổ tiếng âm ỹ. Bà con trong nhà ngủ còn mơ, Hoàng hôn không biết gì là gì. Lũ đó núi biển cửa không khóa, Sóng gió một mặt cứ tràn lóa. Gò cát xo rơ mấy làng chài, Trờn thành phố cửa ngoài hóa. Lũ đời trăm thức về ngày xưa, Dưới có tàu thủy trên hỏa xa. Người Chệt người Chà rờ nhau rời buôn bán, Chủ quyền về tay người Lang-sa. Văn minh tưởng mới đầu tiết kẻ, Ngân đầm đất cũ còn ra bề. Địa linh nhân kiệt đâu là đâu? Khuyển khách qua đường, trông trước ngắm sau, Mãi bầu máu nóng, mấy hàng lệ. Hoài nam-Khách

(1) Ca giao: Tại nghệ sống nó cái đàng, Tàu rầy đã tới vùng Thuận an rồi (Vùng Thuận là vùng biển Thanh-khê Liên chiểu)

BÀI THUỐC CHỮA BỆNH CHÓ ĐẠI

Bài thuốc này hiệu - nghiệm vô cùng! Hiện đã cứu được không biết bao nhiêu người uống khỏi cả; thực là một món thần dược cho những người không may bị chó đại cắn.

Hồ này đang mùa nóng nực, các nơi thôn quê có nều chó đại lắm, vậy kịp đăng lên báo để cung - hiến đồng-bào.

Bài thuốc như sau này:

Lá ké hoa vàng (cây này mọc ở các vùng nhà quê nhiều lắm, ai ai cũng biết) Chết hai chết tay thật chặt, cho vào cối đã cho thật kỹ và cho thêm một ít nước; đã xong vấp lấy một bát chiết-yên to nước, xúc đầy một đồng xu hổng - hoàng tán nhỏ cho vào, khuấy đều rồi uống. (đó là hôm đầu).

Còn từ ngày hôm sau, với lấy đó một rổ heo cái, bỏ rổ đi, chét lấy hai chét tay thật chặt, cho vào cối, đã thật kỹ, rồi vấp lấy đó một bát chiết-yên nước, xúc đầy một đồng xu hổng - hoàng tán nhỏ cho vào, khuấy đều rồi uống. (đó là hôm đầu).

Còn từ ngày hôm sau, với lấy đó một rổ heo cái, bỏ rổ đi, chét lấy hai chét tay thật chặt, cho vào cối, đã thật kỹ, rồi vấp lấy đó một bát chiết-yên nước, xúc đầy một đồng xu hổng - hoàng tán nhỏ cho vào, khuấy đều rồi uống. (đó là hôm đầu).

Lời dặn - Nếu nóng vào thấy trong bụng mới như quạt vào ruột, đó chính phải là nọc chó đại chấy. Trong khi uống cứ làm việc như thường không phải kiêng kỵ gì.

(Còn nữa)
Minh-Viên

Nhân đàm CÁI NẶN TRÁU BÒ

Bác B ở Quảng-bình vào Tourane chơi, trên xe lửa gặp chú T là người bà con vào làm ăn trong Huế về lâu. Hai người ngồi hỏi chuyện nhau.

Chú năm nay làm ăn thế nào, mùa màng có khá k ô g ?

- Có ra gì bác! cũng có chút lúa mua được vài ruộng, con trâu, mà gần đây mới bị kẻ trộm dắc một hai con. Mùa này có lẽ bỏ ruộng không cấy được.

- Thế ra ở trong này cũng có cái khổ đó sao ?

- Chao ôi ! ở đây gần rừng và nghe có lời t. t. nào đó nên đã mất thì biệt tích, không tìm đâu được. Ngoài bác có thế sao ?

- Ngoài tôi thêm, thoảng cũng bị dắc trộm, n'ưng gần đây lại có cái nạn to hơn nữa.

Nhân đàm CÁI NẶN TRÁU BÒ

- Nạn gì vậy bác ?

- Cái nạn ăn mừng !

- Ăn mừng sao lại có nạn ?

- Chứ không rõ sao ? Các ông hào lý họ được cứu phẩm, bằng sắc gì nó biết, mà bữa nay nghe ông này ăn mừng giết năm bảy trâu, ít bữa người khác ăn mừng đi mua trâu bò; ng e đầu một huyện mà đến mười tám người được sắc cứu phẩm. Chứ lính thú như t. t. giết biết bao nhiêu trâu bò ? Đó là chưa kể mấy đám ăn mừng to, như e may đây e thăng hàm e đó!

- O, ra cái nạn ăn mừng cũng khổ cho nông dân về sự giết trâu bò, không kém gì.....

Hay chuyện

KHOA-HOC TẬP-TRỞ

VÌ SAO MÀ ĐAU-ĐẦU ?

Nhiều người hay đau đầu. Vì nên biết khi nào nhẹ nên bỏ qua; khi nào nặng nên uống thuốc.

Có hai cách đau-đầu: 1) vừa đau-đầu, vừa nóng-mình; 2) đau-đầu nhưng không nóng-mình.

1) Vừa đau-đầu vừa nóng-mình. Nóng-mình nghĩa là sức nóng trong mình lên quá 37-8. Muốn biết nóng mình hay không, có hai cách: hoặc dùng một ống mạch (thermometre), hoặc đem mạch (spoule). Vì nhiều người không có ống mạch, nên phải biết cách đếm mạch. Đã lớn mà không nóng mình, thì trong một phút mạch nhẩy chừng 80 lần. Như trong một phút mà mạch nhẩy hơn 80 lần, thời có nóng-mình.

Nếu vừa đau-đầu mà lại có nóng mình, thời thường-thường vì có một bệnh vi trùng, như: bệnh thương hàn, bệnh sốt rét, bệnh grip, bệnh lèn-trái, bệnh lèn-sỏi, v. v. Nếu nóng mình mà đau-đầu lắm, thì có lẽ mắc phải bệnh mề nang gít (meningite). là một bệnh rất nặng.

Nếu vừa đau-đầu vừa nóng mình, thời phải đi nhà-thương hay mời thầy-thuốc.

2) Đau-đầu nhưng không nóng mình. Có hai cách:

a) Thịnh-linh mà đau-đầu. Nếu không hay đau-đầu mà thối-linh phát đau-đầu, nhưng không nóng mình như thế là vì: nghẹt mũi, di năng mắc cảm, làm việc quá sức, quá-độ, say rượu, v. v. Đau-đầu như thế không lấy gì làm đáng lo. Nếu có vậy, thời nên: mua một viên thuốc đau-đầu bán tại các tiệm-thuốc tây mà uống, lấy một cái khăn thấm nước-lạnh để lên trán, nghỉ đứng làm việc.

b) Thương-thường hay đau-đầu. Thương-thường hay đau-đầu là có một bệnh vi trùng viển.

Nếu hay đau-đầu về buổi chiều hay buổi tối, thời có lẽ có viêm tai. Nếu hay đau-đầu về ban ngày lại có nóng mặt đau-đầu, thì người bị bệnh v. v. thời có lẽ có bệnh thần kinh hệ (neurasthenie)

Nếu chỉ đau một nửa đầu, lại có buồn mửa, chóng mặt, v. v. thời là e đau đầu đóng (migrale) người hay e đau đầu đóng e

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KY NGHỆ-AN (NGHĨA-ĐÀN)

Thế này có oan không?

Chúng tôi là dân làng Tri-chí, tổng Cư-lâm, huyện Nghĩa-dân, tỉnh Nghệ-an có đều oan ức xin bày tỏ ra sau này:

Nguyên nhân chúng tôi có hai cánh đồng liền nhau (tục gọi Đồng-Thông, Đồng Nạp) hay chung một góc 200 mẫu nan. Xưa hay dân làng vào khai khẩn, cây cấy, cho các nhà nghèo không có ruộng nương nhờ, mà chưa khởi trướng vào số điền nộp thuế.

Có tên Nguyễn-Hiêng, ngụ cư làng chúng tôi, xin k' ăn đất tổng Hạ-sư, từ năm 1910 tới năm ngoài là 13 năm chẵn, nhưng chưa thành đồng, no mới đem bán cho ông Papado-taux.

Ông ấy, xuống nhận đồng, dân chúng tôi cũng ra ủng hộ tiếp, thấy có cầm tiền lãi sang hai xã đồng đã nói trên của dân chúng tôi; dân làng người ăn uống nhiều, tiêu hóa ít, khí huyết không lưu thông.

Nếu đau-đầu mà đứng dậy thời đau thêm, như thế là vì trong não ít máu quá anémie cérébrale); nếu đau đầu mà nằm giường là thời đau thêm, như thế là vì trong não nhiều máu quá congestion cérébrale. Hai bệnh ấy đều sinh ra bởi quả tim bệnh (maladies du coeur).

Ái khng chịu cơn đau đầu.

Đau liên tục g t ông cũng đau đầu.

Có bệnh nặng ở con mắt cũng đau đầu.

Có người dân bà có kinh nguyệt trở có đau đầu.

Có bệnh thiếu máu (anémie) cũng ay đau đầu.

Đau đầu tăng v. v. mà càng ngày càng nặng thời có lẽ trong óc có một (tumeur cérébrale).

Trong các nhíp ấy, chỉ trừ đau đầu trên, khi cơ kinh nguyệt về hết đau đầu, và đau đầu vì ái không tiêu ay đại tiện k ông thông, uống thuốc mửa hay thuốc tả, ngoài ra đều nên nói thầy thuốc cả.

Trần-Dinh-Nam

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE (ĐÔNG-PHÁP-ĐIÀ-ỐC-NGÂN-HIANG)

Cho vay

- Cầm nhà đất, Cầm đồn điền, Làm nhà, Tậu nhà tậu đồn điền

Giá góp từng tháng sát gốc nài lãi, trừ góp họ giá từng năm, từ MỘT đến NĂM năm

Lãi rất nhẹ - Cách giá dễ dàng, Bản-lợi có nhận về các tiền nhà giá rất rẻ

XIN HỒI THẺ LỆ TẠI:

HANOI - Hội Sở Bản Hộ 89 phố Francis Garnier, TOURANE - Mairie PHAN-CAO-ĐOÀN, Lạc-Sự kiêm Quận-Lý Văn Khê tại Tòa An

Chúng nó thì khóc giở khóc cười, khóc cười, trong lòng thì hết tiền, không có nữa mà mua giấy đi tù; nên biển nhau xuống gàu để đi bộ về Krôngpha.

Sự ăn bớt này thường xảy ra luôn không những với người Mỹ, người Hồi mà người quê mùa dốt nát cũng thường bị lừa, nên bà con đi xe phải cẩn thận.

Một người bộ hành

BẮC-KY

HAIPHONG

(CỬA-CẨM)

Thợ dính công

Hầu hết tất cả thợ ở nhà máy pha lê ở Cửa Cẩm (Les Verrieres de l'Indochine) đã đình công. Có bắt năm người chủ động; khám nhà mấy người kỹ thì bắt được các truyền đơn và giấy khác. Khi bắt được các giấy ấy thì năm người bị bắt đã bị giải đến Hanoi để chờ tòa án Đại hình (Cour criminelle) xử. Sau khi bắt mấy người ấy thì phải nhiều thợ thuyền lại làm việc lại.

(France Indochine 9 Juin)

NAM-DINH

Chống giết vợ

Chiều hôm 21 tháng giêng này vừa rồi, Phạm Thị-Vui ở làng Tú-Trung-nam, huyện Hải Bào, tỉnh Nam-dinh, sai con dâu là Nguyễn Thị Đan đến người đi là Thị Hòa, ở làng bên cạnh, vay tiền về tiêu. Thị Đan đi không vay được tiền, trở về thì Nguyễn Văn Oanh là chồng báo đem bán thuốc mà lấy tiền tiêu. Người vợ không muốn bán thuốc, vì bán vợ không lấy đem đánh bạc hết. Nguyễn Văn Oanh thấy vợ cho mình là cô học lấy làm tức lắm, cầm dao sẵn sàng ngay vợ một lát trông vào bụng ngã gục xuống chết tươi. Bấy giờ Nguyễn Văn Oanh thấy vợ chết đăm, lo chạy sang nhà Đàng-Tước là hàng xóm cầu cứu. Đàng-Tước báo Ngưu Văn Oanh phải biện cho hẳn 10\$00 thì hẳn sẽ tìm cách đưa kín việc án mạng ấy cho. Nguyễn Văn Oanh nhận lời ngay.

Bấy giờ Nguyễn Văn Oanh cùng với Đàng Tước về nhà vừa uống rượu vừa bàn mưu kế đầu án mạng ấy. Khi bàn xong hai tên lấy chiếc gói ghém xác người vợ Nguyễn Văn Oanh rồi kiêng bỏ ở ruộng khoai gần nhà Đỗ là Doan; rồi Nguyễn Văn Oanh lấy dao đâm chém xác người vợ làm giả là bị người ta đâm chém chết bỏ ở đó để che mắt quan trên, chứ có ngờ đâu làm như thế lại thêm tội cho mình và dính cả tên đồng đảng. Tòa Nam An tỉnh Nam dinh phạt Nguyễn Văn Oanh 7 năm khổ sai và Đàng Tước 5 năm tội đồ. Tòa Thượng thẩm y án.

N. C. T. 5 Juin

PHỤ-NỮ ĐIÊN-ĐÀN

BỨC THƯ CHO BẠN

Chị Kim-Lan.

Máy sáu man mác, bề bộn mớng mênh; mấy khúc ruột tim, đứt lư và rớt. Chắc chị nghĩ em sinh trưởng ở nơi nghìn năm văn vật, sông Nhị núi Hùng, một chốn phồn hoa đô hội như thế thì tiếp xúc được nhiều sự bay sự tới, càng hưởng thụ được cái hoa thơm quả đẹp trong vườn văn minh. Nhưng giờ đây, cái trạng huống quá khứ, cái tình cảnh hiện tại của chị em ngoài này nghĩ thật thêm phiền, thêm thẹn, thêm tủi, thêm buồn! Bước xuống lai đường tit ngán trùng, nỗi thân thể ngón ngang trâm mối; chị có thấu tình chăng?

Những khi bóng nguyệt dờm dềm, gió vàng hiu hắt, em ngồi lặng mà trầm tư nhớ em, mớng mớng vẫn vẫn, ước gì được gặp chị mà giải can trường.

Thế giới này là thế giới cạnh tranh, cuộc đời này là cuộc đời lãng mạn. Nước nhà gặp cơn biến thiên, trách nhiệm giải trãi chúng ta, bạn yếm khổ cũng từ đó bấp bênh bước ra gánh vác lấy non sông, không thể bỏ bước trong vòng khước khàn như mấy trăm năm về trước.

Ta thử mở rộng đôi con mắt ra mà xem nữ giới hoàn cầu: nào nữ phi tướng, nữ nghị viên, nữ trạng sư, nữ đồng đốc, không nói chi đến nước xa xứ là châu Mỹ châu Âu, ngay như Trung-hoa và Nhật-bản liên sao lưng-cạnh sách vở ta, trong kho tàng khác nữa thế kỷ nay, sáng xuất ra biết bao nhiêu bậc nữ lưu tài trí hơn người, làm nên thủ đoạn xuất chúng, công nghiệp phi thường, về vaog cho nhà cho nước. Trông người lại ngắm đến ta; một đầy một mớng biết là có nên?

Mỗi khi em ngắm đến cái hậu vận của chị em Nam-Việt ở Hà-thành mà em lưỡng lự lệ chưa chán, lòng tư đau đớn.

Tự Knoxville học thục với văn minh, biết đâu rằng học thục thừa mà vẫn minh róm, cái tinh túy thì bỏ sót, cái căn bản thì theo đòi.

Cái đồ vật chất đá in sâu vào trí não làm can, khó lòng mà rửa sạch; ăn mặc xa hoa, tiêu xài hoang phí, ngoài cái mục đích bắt Tham có Phấn không còn chút hi vọng gì, lại hàng ngày diễn ra bao nhiêu lần tuồng thương luân bại lý. Tài như thế, đức như thế, mà nay họ hào binh đảng, mai vận động nữ quyền, múa mấp khua môi trên đàn ngôn luận! Cái trình độ mình còn thấp kém, 11 định chen vai trịch cánh với người ta sao được?

Những lúc ngồi buồn, em thường tự vấn mà tủi thẹn vô cùng: « Cũng là con Hồng cháu Lạc, cũng sống trong một hoàn cảnh, trên một dải non sông, lại cũng chung là phường khản yếm. mà sao chị em ngoài Bắc đến nỗi chịu thua kém chúng bạn Trung, Nam? Ở Huế, ở Đà-nẵng có hội nữ-công, có Phụ nữ từng san, lại sắp ra đời Phụ nữ tạp chí (?), ở Saigon có Phụ nữ tân văn, có Nữ giới tông thư; ở Gò Công có Nữ lưu thư quán; chị em hai kỳ đã đem hết tài lực, tâm trí ra mà nâng cao cái trình độ nữ giới nước nhà; một dạ nhiệt thành, mảy lời tâm huyết, càng nhau đóng trống khua

chàng mà bước lên vũ đài thế giới đặng nối gót với sáu giống cầm chầu; đây chỉ ngoài Bắc là nơi dân số đông nhất, là cái nguồn gốc của nòi giống Việt-Nam, lại ở một nơi danh đô thủ phủ trong xứ Đông-dương này, bầu không khí vẫn lặng lẽ như tờ, không thấy chút chỉ lay động.

Em còn nhớ hồi năm ngoái, vì cái phong trào nữ công học hội nó kích thích mạnh quá, tự trong Trung lan đến ngoài này, mới đầu thấy hết sức hào hào cổ vũ, em tưởng chừng như sắp bước chân ra một bầu thế giới khác, cố công theo đuổi dăm tháng đường xa cho kịp người nhanh chân hơn bước; có ngờ đâu chỉ là nói trống bành không! Cái nòng nọc ấy, cái nôi khở tâm ấy vì đâu mà ra? há không phải vì chị em không nóng lòng vì nghĩa vụ, sôi sảng với giang sơn ư? há không phải vì chị em không chịu đựng hết tài lực ra gánh vác lấy công việc nặng nề ư? há không phải vì chị em không bền gan vững chí, thấy bước đầu khó khăn đã chán nản ư? há không phải vì chị em chỉ a dua những điều vô ích không ai dám đứng mũi chịu sào, hy sinh vì chức vụ ư?

Than ôi! nói giống phôi pha, non sông chìm đắm; lúc này mà ta còn chưa sinh nở, may mà ra dám đương lấy trách nhiệm, to đùng lấy sơn hà, kịp đến khi cát đắp sóng vai, thì hối sao cho kịp? Ưng thay cái công đề xướng của năm triệu chị em Trung Nam mà không người phụ họa!

Viết đến đây, lòng cảm cụn hồi hồi thương mến, em không sao mà ngăn nỗi giọt lệ hồng! Buồn vì chị em mấy triệu; thẹn với khách hồng phần năm châu; hổ l cùng bà Trưng; tủi với nước non gấm vóc! mà ông cha ta để phi bao nhiêu máu đào xương trắng mới xây nên được cái nền đẹp như ngày nay. Buồn, thẹn, hổ, tủi, mấy tiếng ấy nó cứ lần lượt mà quấy rối trí não em.

Nếu chị cho lời em nói là phải thì nên phá tung cái màn hắc ám mà bước ra chỗ quang minh, tự mình đứng lên cầm lái cho con thuyền trong lúc phong ba, dữa chốn trùng dương hiem trở, chứ cứ chờ người, đợi người, tìm thân ý lại vào người, nó lệ cho người; thì còn làm chi được?

Chị nghĩ sao? Trần-thị-dung-Nương

SÁCH MỚI

Hải báo mới nhân lệnh của Văn khố thư quán Hanoi hai quyển sách sau này: 1) HẠNG ĐÀN BÀ, Ông Mai-Linh soạn, giá \$15; 2) KHÁCH KHÔNG NHÀ, Ông Hải-Son soạn, giá \$20. Xin có lời cảm ơn. T. D.

MANDATS CỦA AI??

Bản báo có tiếp được 3 cái mandat số 089776 ở Bông-sơn ngày 7-5-29, số 101524 ở Quảng-trị ngày 3-6-29 và số 148876 ở Gò-công ngày 4-6-29 mà không có tên người gửi, vậy ngài nào có mandat ấy xin trả lời cho biết, cảm ơn.

TỰ TƯỞNG MỚI

BÌNH-DÂN CHỦ-NGHĨA

(NGUYỄN-VĂN CỬA LÝ-THƯỜNG)

I - ĐỊNH-NGHĨA

Hiện đại có một cái trào-lưu rất lớn, trên khắp cả các phương-diện trong xã-hội sinh hoạt: chính-trị, xã-hội, sản-nghiệp, giáo-dục, mỹ-thuật, văn-học, phong tục, cho đến y phục, trang sức, không có cái gì là không có cái nhen sắc của nó. Cái trào-lưu ấy là gì? tức là « bình-dân chủ-nghĩa » hiện nay phong ma khắp trong thế-giới vậy.

« Bình-dân chủ-nghĩa », quát dấy ở Âu-châu, sang đến Mỹ-châu, gần đây lại nhờ lực-lượng những ông cơ-quan, những nhà thủy, tân văn, điện báo, lấy cái thanh-thể như sấm sét mà đánh thức dân-tộc Á-châu say sưa giữa cơn mê mộng ở trong cái thăm uyen chuyên chế đã mấy nghìn năm nay. « Bình-dân chủ-nghĩa », ở thế giới hiện-đại, tức là cái tinh thần của thời đại, tức là cái quyền-uy duy nhất, cũng như giáo La mã (église romaine) ở Âu-châu trong thời đại Trung-cổ vậy. Ngày nay người ta tin ngưỡng « bình-dân chủ-nghĩa », cũng như người Âu-châu đời Trung cổ tin ngưỡng tôn-giáo; vô-lạ là đế-vương, là giáo-chủ, là qui-tộc, là quân-phiệt, là địa chủ, là tư-bản v. v., nếu mà ngấn giữa không cho nó tiến hành, thì nó sẽ đem bọn kỹ mà quét sạch như không được; vô luận là văn học, kỹ nghệ, thi ca v. v., nếu không lấy « bình dân chủ-nghĩa » làm cơ-động mà truyền bá, thì quyết không có thể đem truyền bá ở xã-hội hiện tại được, quyết không thể nào mà được quần chúng hoan-nghinh. Ngày ngày « bình dân chủ-nghĩa » đang là cái mà tất cả thường thấy đều là là cơ-động của « bình dân chủ-nghĩa », ngày ngày những cái mà ta ta thường nghe đều là tiếng hát thiêu của bình dân chủ-nghĩa. « Huân theo nó thì được hưng k'đời, trái nó thì phải diệt vong. Phàm có cái tinh thần bước tới thì ai cũng tự mình tưởng tượng phải nhắm theo « bình-dân chủ-nghĩa » mà hành động. Bình dân chủ-nghĩa hiện tại là một cái khí chất, là một cái phong-tập về tinh thần, là một cái đại-quan của sinh hoạt, không những là cái sản vật thuộc về lý-giải thuần túy, mà cũng là cái sắc-trạch có, thắm nhiệm cảm tình, xung-dộng và hy vọng nữa.

« Bình dân chủ-nghĩa », là do chữ « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

chủ-nghĩa « cũng có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

« Dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa », có người dịch là « dân » ở chữ « nghĩa ».

Ai thầy đau lưng mời gọi?

ĐẠI-QUANG ĐƯỢC-PHÒNG

Tiệm cái 46 Boulevard Tổng-Độc-Phương CHOLON - Tiệm nhánh 47 Phố hàng Đường HANOI :

YÊN SƠ BỒ THẬN HOÀN

Mỗi hộp 1\$00 12 hộp 10\$00

Nếu quý vị thấy đau lưng, mỏi gối, từ chối một mệt, không muốn ăn uống, lâu ngày không có con, không muốn gần đàn bà, hoặc là ăn nằm với đàn bà không được như sở nguyện, tình khi lỏng và mau ra, ban đêm thường hay đi đại tiện, ấy là chứng bại thận rõ ràng. Hãy mau dùng thử « YÊN SƠ BỒ THẬN HOÀN » thì thấy hiệu nghiệm liền. Có bán khắp cả mấy tiệm thuốc bắc ở VIỆT-NAM, CAO-MÉN và LEO, và có sách thuốc để cho không. Nhờ có hiệu « BƯỚM - BƯỚM » kéo làm thứ giá.

